Svensk Värdepappersmarknad
Swedish Securities Markets Association

REMISSYTTRANDE

29 oktober 2026

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L2@regeringskansliet.se.

Diarienummer: Ju2026/01693

Gäldenärens avtal i konkurs (Ds 2026:15)

Föreningen Svensk Värdepappersmarknad (SVPM) är en branschorganisation för svenska värdepappersbolag och banker som bedriver värdepappersrörelse i Sverige samt utländska filialer till sådana företag. Föreningen etablerades år 1908 och verkar för en hållbar och konkurrenskraftig svensk värdepappersmarknad.

SVPM välkomnar möjligheten att lämna synpunkter och kommentarer på promemorian Gäldenärens avtal i konkurs.

SVPM instämmer i de ställningstaganden och synpunkter som framförs i Svenska Bankföreningens (Bankföreningen) remissyttrande. I tillägg till de kommentarerna vill vi också framföra följande kommentarer i förhållande till förslagets påverkan på clearing och avveckling av värdepapper.

Avtalsvillkor i regelverken för avvecklingssystem

Som framgår av Bankföreningens remissyttrande avstyrker föreningarna förslaget om hävnings-förbud. Om regler om hävningsförbud ändå genomförs anser SVPM att ytterligare undantag för villkor och regelverk för avvecklingssystem bör införas.

Det saknas en beskrivning i promemorian av vad de föreslagna nya bestämmelserna skulle få för konsekvenser för den svenska värdepappersmarknaden, särskilt i förhållande till deltagande i de system som används för clearing och avveckling. I Bankföreningen remissyttrande lyfts frågan om hur hävningsförbudet ska hanteras när det gäller betalnings- och värdepappersavvecklingssystem enligt lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden (avvecklingslagen) och vad konsekvenserna skulle bli om en deltagare i ett sådant system går i konkurs. I regelverken för sådana system som är anmälda enligt avvecklingslagen finns det vanligtvis villkor som ger rätt att

Föreningen Svensk Värdepappersmarknad
Box 1426 / Blasieholmsgatan 4B
111 84 Stockholm

stänga av eller utesluta en deltagare om denne försätts i konkurs eller lämnar in en konkursansökan.[1] Enligt förslaget skulle sådana avtalsvillkor bli utan verkan (konkurslagen 3 kap. 20 §). Det framgår inte i promemorian om avsikten med förslaget faktiskt varit att avtalsvillkor om uteslutning på grund av obestånd och bristande betalningsförmåga i regelverken för deltagande i avvecklingssystem skulle omfattas av hävningsförbudet, men SVPM uppfattar att de skulle träffas av ordalydelsen i den föreslagna bestämmelsen. Det saknas en analys av vilka konsekvenser det i så fall skulle få för den svenska värdepappersmarknaden.

SVPM:s uppfattning är att om avtalsvillkor i regelverken för avvecklingssystemen som ger rätt att stänga av eller utesluta en deltagare vid konkurs skulle omfattas av hävningsförbudet så riskerar det att medföra ökade motpartsrisker och rättsliga risker i avvecklingssystemen, t.ex. avseende värdepapperstransaktioners insolvensrättsliga giltighet. Förslaget riskerar också att medföra negativa konsekvenser för förtroendet för det finansiella systemet. I sammanhanget bör också beaktas att även avvecklingssystem utanför Sverige, såsom CLS och T2S, är viktiga för den svenska värdepappers-marknaden och eventuell reglering på området bör ta hänsyn till värdepappersmarknadens gränsöverskridande aspekter, både inom EU och globalt. Om regler om hävningsförbud genomförs anser SVPM att villkor och regelverk för avvecklingssystem bör undantas uttryckligen.

Nettning vid handel med finansiella instrument m.m.

SVPM noterar vidare den föreslagna bestämmelsen i konkurslagen 3 kap. 22 § samt beskrivningen av avräkning (nettning) mellan parter vid handel med finansiella instrument m.m. på sid. 97 f i promemorian och instämmer i bedömningen att bestämmelsen i 5 kap. 1 § i lagen om handel med finansiella instrument bör gälla före de allmänna regler som föreslås införas i konkurslagen. SVPM vill framhålla att sådana avtal om avräkning, inklusive slutavräkning (close-out netting), liksom avräkning av förpliktelser mellan två eller flera deltagare i ett anmält avvecklingssystem eller ett samverkande system, eller mellan en central motpart och en clearingmedlem eller en kund till en sådan clearingmedlem, som beskrivs i texten, är av stor praktisk betydelse för finansmarknaden. Vi anser att det föreslagna undantaget är nödvändigt och bedömningen som görs i promemorian bör därför vara tydlig genom det fortsatta lagstiftningsarbetet. Det är dock inte lätt att utläsa av den föreslagna upplysningsbestämmelsen i konkurslagen 3 kap. 22 § att intentionen är att bestämmelsen i 5 kap. 1 § i lagen om handel med finansiella instrument ska gälla före de allmänna regler som föreslås införas i konkurslagen. Vi föreslår därför att det förtydligas i lagtexten att 5 kap. 1 § i lagen om handel med finansiella instrument utgör en sådan bestämmelse som avviker från konkurslagens bestämmelser och således ska ha företräde, i enlighet med konkurslagen 1 kap. 6 §.

---

[1] Se t.ex. Euroclear Nordics AB:s (tidigare Euroclear Sweden), Allmänna villkor Kontoföring, och Clearing Version 2026:1, avsnitt A 10.2.1, punkt 5.

Svensk Värdepappersmarknad
Swedish Securities Markets Association

REMISSYTTRANDE

FÖRENINGEN SVENSK VÄRDEPAPPERSMARKNAD

Therese Mårtensson
Senior jurist
therese@svpm.se

Sara Mitelman Lindholm
Chefsjurist
sara@svpm.se